

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 29/08/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 177

PHẬT BỒ TÁT LUÔN KHỞI TÂM CỨU ĐỘ CHÚNG SANH

Chúng ta đang học theo lời dạy của Phật Bồ Tát để trở thành Phật Bồ Tát, chúng ta có khởi tâm cứu độ chúng sanh không? Tất cả các việc làm thiện lành, lợi ích chúng sanh chính là phương tiện để cứu độ chúng sanh. Chúng ta thường sợ khổ, sợ khó nên chúng ta không muốn làm việc lợi ích chúng sanh, vậy thì chúng ta chưa làm được như một người quân tử. Hòa Thượng từng nói: ***“Quân tử thấy lợi không màng thấy khó dẫn thân”***. Người quân tử ở thế gian thấy lợi tránh xa, thấy khó dẫn thân.

Trên ***“Kinh Vô Lượng Thọ”***, Phật nói: ***“Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”***. Tâm thường phải giữ chặt đạo ở thế gian cứu độ chúng sanh. Thích Ca Mâu Ni Phật đã đến thế gian 8000 lần, một pháp vận của Ngài là 12000 năm, Ngài luôn khởi tâm cứu độ chúng sanh vì chúng sanh mà lo nghĩ. Chúng ta muốn làm Phật Bồ Tát nhưng chúng ta không học theo, làm theo Phật vậy thì đến khi nào chúng ta mới làm được Phật Bồ Tát!

Có người hỏi tôi, làm thế nào làm được Phật Bồ Tát. Tôi nói, muốn làm Phật thì làm y theo Phật, muốn làm Bồ Tát thì làm y theo Bồ Tát không làm những việc của chúng sanh (nữa). Nếu hằng ngày, chúng ta vẫn chệnh mảng, lười biếng, vô trách nhiệm thì chúng ta không thể làm được Phật Bồ Tát. Nếu chúng ta thiếu trách nhiệm trong công việc thì sẽ gây những hậu quả nghiêm trọng. Thí dụ, nếu chúng ta là một người lính phòng không, chúng ta để quân địch xâm nhập khu vực phòng không thì sẽ vô cùng nguy hiểm. Người thế gian nói đây là ***“thất trách”***, chúng ta vô trách nhiệm thì có thể sẽ mất mạng. Phật Bồ Tát luôn khởi tâm cứu độ chúng sanh, nếu không khởi tâm cứu độ chúng sanh thì Thích Ca Mâu Ni Phật đã không đến thế gian 8000 lần. Trên Kinh nói: ***“Phật Phật đạo đồng”***. Tất cả chư Phật Bồ Tát đều luôn có tâm cứu độ chúng sanh.

Hòa Thượng nói: ***“Ở thế gian, nếu chúng ta không học Phật, không tiếp nhận giáo dục Phật đà thì chúng ta đã uống qua một đời, đời này tạo vô lượng vô biên tội nghiệp, tương lai phải gánh khổ báo vô cùng, vô tận. Bạn nghĩ xem vậy thì có phiền phức, có đáng thương không! Cho nên chúng ta nhất định phải học Phật Bồ Tát là “Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”, giúp đỡ chúng sanh ở thế gian giác ngộ”***.

Nếu chúng sanh chưa biết bố thí thì chúng ta làm ra tấm gương bố thí để mọi người làm theo. Tôi luôn tặng quà cho mọi người. Hôm qua, khi tôi từ Hà Nội trở về nhà, tôi liền mang tặng nhãn, mật ong cho những người hàng xóm. Gần đây, khi mấy chú ở đây muốn mua 100 xe rửa đất trồng cây thì những người hàng xóm đã tặng luôn mà không nhận tiền. Chúng ta phải thật bố thí, không chỉ làm trên hình thức, chúng ta thật làm thì mọi người sẽ cảm động và làm theo.

Cách chúng ta bố thí rất quan trọng, hôm qua, khi tôi vừa về đến nhà, sau khoảng 15 phút thì tôi đã mang quà đi tặng mọi người. Nếu ngày hôm sau tôi mới mang quà đi tặng thì mọi người sẽ cho rằng đó là đồ ăn thừa. Đây là chúng ta độ chúng sanh. Độ chúng sanh không phải là chúng ta phải làm những việc lớn lao như thăng tòa thuyết pháp, chúng ta làm ra tấm gương hy sinh phụng hiến, chính là chúng ta độ chúng sanh, giáo hóa chúng sanh. Giúp chúng sanh giác ngộ không phải là chúng ta giúp chúng sanh đạt được quả vị, mà là chúng ta làm ra tấm gương bố thí, hành hiệu cho mọi người noi theo.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta học Phật, việc trước tiên, vô cùng quan trọng là phải mở rộng được tâm lượng. Chúng ta phải biết, trên Kinh Phật nói, bốn tâm, chân tâm của chúng ta là: “Tâm bao thái hư lượng châu sa giới”. Tâm lượng của chúng ta vốn là tận hư không pháp giới, vốn dĩ to lớn như vậy, thế nhưng, hiện tại vì sao tâm chúng ta nhỏ như vậy? Nhỏ đến mức không thể bao dung, dung chứa được người thứ hai”***. Có những người càng học Phật thì tâm lượng càng nhỏ hẹp, càng tự tư ích kỷ. Nếu chúng ta không mở rộng được tâm lượng thì cho dù chúng ta học tập có tốt đến thế nào thì cũng chỉ là như người xưa nói: ***“Độc thiện kỳ thân”***, chỉ tốt cho riêng mình.

Có những người tu hành tưởng chừng tinh tấn nhưng nếu quan sát kỹ thì chúng ta sẽ thấy họ chỉ đang làm ***“vì ta”***, ***“vì cái ta”***. Có những nhóm người, họ rất ngạc nhiên vì ngay trong lần đầu tiên gặp mặt, chúng ta đã tặng họ vài chục túi rau. Hôm trước, có người đến thăm cơ sở sản xuất đậu, chúng ta hướng dẫn họ làm đậu và khoảng 2 tháng sau thì lắp đặt tặng họ một xưởng dây chuyền sản xuất đậu. Nếu chúng ta nhìn mặt người khác trước khi cúng dường thì đó chưa phải là cách làm như Phật đã dạy. Phật dạy chúng ta bố thí ***“tam luân không tịch”***, đó là: ***“không thấy vật cho đi, không thấy người nhận, thậm chí không thấy người cho”***. Hay như Hòa Thượng nói: ***“Việc tốt cần làm, nên làm, không công, không đức”***. Chúng ta làm mà không cần nghĩ đến công đức, làm xong thì quên, thậm chí trước, trong, sau khi làm chúng ta đều không khởi tâm động niệm. Nếu chúng ta làm được như vậy thì tâm chúng ta sẽ rất an vui.

Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta học Phật phải bắt đầu từ đâu mà học? Phải bắt đầu từ mở rộng tâm lượng”***. Tổ Ấn Quang từng dạy, chúng ta phải: ***“Đốc hết trách nhiệm trong vai trò trách nhiệm của mình”***. Có người cho rằng, họ chỉ ở một mình

nên họ làm việc hay họ ngủ thì cũng không ai biết. Chúng ta làm gì thì chúng sanh ở các tầng không gian khác, oan gia trái chủ của chúng ta biết rất rõ, Phật Bồ Tát còn biết rõ hơn. Chúng ta niệm Phật cầu sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc nhưng hiện tại ở Ta Bà chúng ta không dốc hết trách nhiệm trong vai trò trách nhiệm của mình thì Phật A Di Đà cũng sẽ biết rất rõ!

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta làm thế nào để mở rộng tâm lượng? Chúng ta phải thường xuyên tặng quà, thường xuyên thăm hỏi”**. Đến bất cứ nơi nào, ở bất cứ nơi đâu chúng ta cũng nên có quà tặng mọi người. Trên Kinh nói: **“Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”**. Nghĩa là chúng ta phải giữ tâm giúp ích, phục vụ chúng sanh. “Độ” không có nghĩa là chúng ta giảng Kinh, nói pháp cho người khác nghe, mà là chúng ta phải làm ra tấm gương. Người thế gian làm vì lợi, chúng ta làm vì tình nghĩa, đạo nghĩa, làm bằng tâm tri ân. Chúng ta cảm ơn người khác vì họ là đối tượng để chúng ta tu dưỡng tâm, thực hành pháp tu. Thí dụ, chúng ta cảm ơn người khác đã mắng chúng ta để chúng ta thực hành tâm nhẫn nại.

Người xưa kể câu chuyện, có một vị ở trên núi, rời xa danh lợi để tu hành, sau đó vị này được mời xuống núi để giảng Kinh, nói pháp và kết quả là bị chìm đắm trong danh lợi. Khi Hòa Thượng Đế Nhân gặp vị đó, Ngài kể câu chuyện về một vị tu hành đã không thể đối trị được với danh lợi. Khi vị tu hành cảm thấy nhân vật trong câu chuyện của Ngài Đế Nhân có những nét giống mình thì Hòa Thượng Đế Nhân nói **“Người đó chính là anh!”**. Chúng ta phải làm việc thiện, tu hành pháp nhẫn, làm những việc lợi ích cho mọi người. Thí dụ, khi chúng ta tặng một lò đậu mà chúng ta cảm ơn người đã phát tâm nhận lò đậu thì chúng ta sẽ làm với tâm tri ân.

Hòa Thượng nói: **“Trên “Kinh Vô Lượng Thọ” nói: “Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”, dùng lời hiện đại mà nói thì chính là mỗi niệm phải vì xã hội, vì tất cả chúng sanh mà tạo phúc. Chư Phật Bồ Tát giữ tâm cứu độ chúng sanh, các Ngài khởi tâm động niệm cũng là vì cứu độ chúng sanh, tất cả đều là vì chúng sanh mà lo nghĩ.”**

Trong câu: **“Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”**, chữ “Đế” nghĩa là chắc thật, tâm của Phật Bồ Tát là tâm để trụ, chắc thật, bền vững, không thay đổi, vượt thời gian, không gian, các Ngài làm những việc rất thiết thực lợi ích chúng sanh. Chúng ta cũng phát tâm giúp ích chúng sanh nhưng tâm đó không thường hằng, không chắc thật, **“sớm nở tối tàn”** như hoa phù dung. Có người niệm đầu phát ra là vì chúng sanh nhưng niệm thứ hai thì đã hối hận. Chúng ta quán sát tâm của chúng ta có như vậy hay không?

Hòa Thượng nói: **“Chư Phật Bồ Tát luôn hy vọng tất cả chúng sanh khai ngộ, hiểu rõ chân thật tướng của các pháp không còn mê hoặc điên đảo”**. Chúng ta thấy việc nào có lợi ích cho mọi người thì chúng ta phải phổ biến việc đó cho thân bằng quyến thuộc, xã hội. Chúng ta làm một việc gì thì việc đó sẽ âm thầm ảnh hưởng đến

những người xung quanh. Hôm trước, tôi thường chấp tay niệm Phật, sau đó, cháu của tôi cũng bắt thường làm theo. Chúng ta làm một việc mà người khác nhìn thấy thì trong A - Lại - Da -Thức của họ đã ghi lại việc đó. Chúng ta muốn thế gian trở nên tốt đẹp thì chúng ta làm những việc tốt đẹp, những việc đó sẽ được ghi lại trong A Lại Da Thức của chúng sanh. Những năm qua, chúng ta tích cực làm những việc thiện lành, mọi người đều rất ngạc nhiên vì những việc chúng ta làm. Hôm trước, khi tôi đến một pháp hội, tôi đã mang theo bảy thùng xốp đựng rau để tặng mọi người.

Hòa Thượng nói: **“Chúng sanh mê lầm nên tham lam, ích kỷ, bồn xển, không chịu mở rộng tâm thì chúng ta phải làm ra tấm gương Bồ thí”**. Chúng ta thật làm mà mọi người nhìn thấy thì chắc chắn họ sẽ được khai thị. Hôm nay, có một số người ở Phú Yên đến một cơ sở của chúng ta học cách làm đậu, sắp tới chúng ta sẽ lắp một lò đậu ở Phú Yên.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta học Phật, không luận là chúng ta mang thân phận, nghề nghiệp gì thì chúng ta cũng đều là Bồ Tát. Chúng ta ở trong gia đình thì gia đình chính là đạo tràng, chúng ta phải thật tâm giúp đỡ tất cả người nhà, giúp đỡ thân bằng quyến thuộc giác ngộ. Chúng ta ở trong đoàn thể thì phải chân thật giúp đỡ tất cả mọi người trong đoàn thể. Chúng ta phải luôn ở trong trạng thái “giác mà không mê”**”.

Bồ Tát là người làm ra tấm gương để mọi người học tập. “Giác mà không mê” là chúng ta phải luôn phản tỉnh chúng ta đã làm tốt vai trò, bổn phận của mình hay chưa. Chúng ta phải dũng mãnh, tinh tấn làm tốt vai trò bổn phận của mình. “Mê” là bê tha, lười biếng, chểnh mảng, thất trách.

Hòa Thượng nói: **“Giúp đỡ chúng sanh một cách chân thực nhất chính là giúp chúng sanh niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ. Tất cả mọi người đều phải giữ lấy tâm này!”**. Ở thế gian, chúng ta làm mọi việc tốt đến mức nào, chúng ta giúp mọi người có gia đình hạnh phúc, con cái ngoan hiền thì chúng ta vẫn ở trong vòng sinh tử, luân hồi. Cách giúp đỡ chúng sanh tốt nhất là giúp họ niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ. Nếu chúng ta làm ra tấm gương của người niệm Phật, chân thật hy sinh phụng hiến, vì chúng sanh lo nghĩ thì chúng ta không bảo, người khác cũng sẽ làm theo chúng ta.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta có một công ty thì công ty là đạo tràng, chúng ta phải phát tâm độ tất cả nhân viên. Chúng ta không những chăm sóc đời sống mà còn dạy bảo, giúp đỡ họ liễu thoát sinh tử”**. Chúng ta quản lý một ngôi trường thì chúng ta phải phát tâm độ tất cả mọi người trong ngôi trường đó. Nếu chúng ta làm được như vậy thì chúng ta là ông chủ Bồ Tát, lãnh đạo Bồ Tát. Bài học hôm nay, Hòa Thượng nhắc chúng ta câu: **“Tâm thường để trụ độ thế chi đạo”**. Nghĩa là chúng ta phải giữ tâm giúp ích, phục vụ chúng sanh, sau cùng phải giúp họ niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ.

Hòa Thượng nói: ***“Trên “Kinh Hoa Nghiêm” nói, Thiện Tài Đồng Tử tham vấn 53 người làm trong các ngành nghề khác nhau, tất cả họ đều có thể là Bồ Tát. Chúng ta nhất định phải có tâm không gián đoạn là chính mình cầu sinh Tịnh Độ và giúp đỡ tất cả chúng sanh cầu sanh Tịnh Độ. Chúng ta phải tin sâu, không nghi, giúp tất cả chúng sanh xây dựng tín tâm”***. Không phải là người xuất gia thì mới có thể trở thành Bồ Tát, chúng ta làm ở lĩnh vực nào, nếu chúng ta giúp ích được chúng sanh thì chúng ta cũng có thể là Bồ Tát. Chúng ta làm mọi việc giúp ích chúng sanh nhưng phải tự giúp mình xây dựng tín tâm, tin sâu, không hoài nghi với Phật Bồ Tát, Tịnh Độ, giáo huấn của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!